

Předpláci se

Pro Prahu: celoročně 5
zl., půlletně 2 zl. 50 kr.,
čtvrtletně 1 zl. 25 kr.
Pro venkov: celoročně
5 zl. 60 kr., půlletně 2 zl.
80 kr. čtvrtletně 1 zl. 40
Jednotlivá čísla prodá-
vají se po 12 kr.
jednotlivé přílohy hud.
po 50 kr.,
Za inseráty se platí mimo
kolek pouze 2 kr. za řá-
dek drobného písma.

DALIBOR.

Časopis

Jen frankované listy
přijímají se.
Rukopisy redakci zaslané
nevracejí se.

Předplatné přijímá admi-
nistrace v č. 147-I.
(Karlova ulice.)

Dopisy týkající se redakce
budtež zaslány franko
p. dru Ludevítovi Pro-
cházkovi do č. 9
v Ječné ulici.

věnovaný zájmům světské i církevní hudby a zpěvackých spolků českoslov., zároveň pak
organ „Matice hudební“

s četnými přílohami hudebními.

Redaktor:

Dr. Ludevít Procházka.

Vychází každou sobotu.

Majitel:

Emanuel Starý.

Památné dni hudební.

14. března	1681 nar. Jiří Fil. Telemann, skladatel církv. — v Devíně.
" "	1714 nar. K. Fil. Eman. Bach, sklad. — ve Vymaru.
" "	1812 nar. J. Frodl, fletista a ředitel kůru ve Lvově — v Damikově (v Chrudimsku).
" "	1816 nar. Jos. Hrabě, výteč. kontrabasista a prof. na konserv. — v Předním Ovneci u Prahy.
15. "	1684 nar. Francesco Durante, sklad. církv. — ve Fratta Maggiore.
" "	1838 nar. K. Davidov, výt. čelista — v Moskvě.
" "	1846 I. prov. Verdiho opery „Attila“ — v Benátkách.
" "	1869 I. prov. Vojáckovy opery „Zajatá“ — v Praze.
16. "	1735 † Giov. Battista Pergolese, skladatel církevní — v Puzzuoli (v Neapolsku).
" "	1837 I. prov. Mendelschnova oratoria „Paulus“ — v Lipsku.
" "	1843 † M. K. Cherubini, výt. sklad. — v Paříži.
17. "	1818 † Jan Mikul. Forkel, hud. spis. — v Göttingách.
" "	1825 nar. K. Wehle, pian. a sklad. — v Praze.
" "	1831 † Jos. Kozlovský, sklad. — v Petrohradě.
" "	1845 I. prov. Haendlova oratoria „Samson“ — v Praze.
" "	1862 † J. Fromental Halévy, operní skladatel franc. — v Nizze.
18. "	I. koncert Mendelssohnův v Paříži.
" "	1860 † J. Staudigl, výt. basista — ve Vídni (v blázincl).
" "	1860 I. prov. Rubinsteinovy symfonie „Okean“ — v Praze.
" "	1871 † Jiří Bohumír Gervinus, spis. hud.
19. "	1788 † Štěp. Klakel, výt. housl. (nar. 1753 v Berouně).
" "	1799 I. prov. Haydenova oratoria „Stvoření světa“ — ve Vídni.
" "	1811 † Frant. Ad. Míča, sklad. (nar. 1746 v Jaroměřích na Mor.)
" "	1859 I. prov. Gounodova „Fausta“ v Paříži.
" "	1865 † Václ. Bělčický, prof. zpěvu na Mozarteu — v Solnohradě.
20. "	1812 † Jan Ludv. Dušek (Dusík), výt. skladatel — v Paříži.
" "	1866 † Fr. Reichel, operní zpěvák — v Praze.
" "	1870 † Jos. Hrabě, prof. na konservatoři — v Praze.

Otázka kapelnická — čestnou otázkou národní.

„Národ, jenž neváží si vele-
duchů svých a klidně patří
na jich hanobení — neváží
si a hanobí sama sebe!“

Jméno národa českého zapsáno jest zajisté zla-
tým písmem v hudebním světě evropském na místě
nejčestnější. Pověstí skvělou slyšel národ náš po
všechny věky vývoje hudebního až po naše dny co
národ v hudebním ohledu mezi Slovany nejnadanější;
však vytýkalo se nám dosud, že mezi syny země
české rodí se pouze virtuosové, jen hudci výkonní,
kteří honositi se mohou pouze dokonalostí v řemesl-

nické, čisté mechanické stránce hudebního umění,
kdežto na dráze pravé krásy i pravdy umělecké
tvůrčí síla naše mizí, ba že prý ničeho jsme do-
sud neučinili pro vývoj a pokrok v umění hudebním,
jelikož vykázaní se nemůžeme nížádnou skladbou tak
čistě českým duchem provanutou, aby pro tuto zvláštní
původnost mohla sloužit okrasou i obohacením hu-
dební literatury evropské. Těžká tato výtka zaklá-
dala se bohužel na pravdě až k dobám minulého de-
sítiletí; vždyť známo všeobecně, že vlast naše záso-
bovala téměř všechny kapely vojenské i orchestry di-
vadelní výkonnými hudebníky, kteří takto nepoměrně
ohromnou většinou převážili skrovný počet oněch
tvůrčím duchem nadaných skladatelů, kteří v Čechách
se zrodili v cizinu zabloudili, tam se během času
duchu českému úplně odcizili a co pouzí epigoni vy-
nikajících právě mistrův škol rozličných (zejména
školy německé) ovšem ku dalšímu vývoji v hudbě,
k jakési reformě ve smyslu českém nijak přispěti
nemohli.

Probíráme-li se v dějinách hudby české, najdeme
tu zvláště dvě skvělé doby, v nichž počal se český
živel v hudbě samostatněji rozvíjet. Především jest
tu památnou zlatá doba Karla IV., kde rozkvétalo
umění hudební v bujnosti úžasné, tak že předkové
naši vlastní sobě vytvořili slohu hudební; ba
jisto jest, že by se za tehdejší doby v Čechách byla
vyvinula skvělá česká škola hudební co důstojný pen-
dent k slavné tehdejší škole nizozemské, kdyby býval
skvělý onen život za panování Karla IV. v plném
lesku a bujné slávě se rozvinuvší, jakož i onen mo-
hutný proud vzdělanosti, jenž na př. tehdy onu na-
nejvyšší podivuhodnou „českou školu malířskou“ vy-
volal, poněkud déle ještě potrvati mohl. Bohužel pro-
pukly brzy na to války husitské, jež zpustošily
a rozšlapaly všechny skvělé naděje v zárodku.

Od těch dob vyschl na dlouhý čas zdroj tvůrčí
síly umělecky samostatné v národě českém. V druhé
polovici 18. a první polovici našeho století povstal sice

ilejší ruch v umělecké produkci a tu vynikají zvláště ména jako: Mysliveček (Venatorini) Bendové, Seegert, Brixi, Dušek, Jirovec, Vitásek, Vranický, Tomášek, Voříšek, Mošeles, Kittl, Veit — však psali snad mužové tito v duchu národa českého skladby své, má snad jich hudba nějakého zvláštního rázu českého? Kdo zná skladby mistrů těch, uznati musí, že psány jsou v duchu a dle vzoru oněch vel mistrů (Mozart, Beethoven, Mendelssohn), jichžto genius právě v oněch dobách zářil na obzoru tehdejší éry života hudebního; oni co epigonové mistrů těch psali úplně v jich formách aniž by o jakémisi zvláštním českém, v ostatní evropské hudbě dosud neznámém živlu hudebním zdání měli.

Teprve v době nejnovější, když mohutnějšími vlnami se vědomí národní u nás po všech vrstvách společnosti české rozlévati počalo, povstali u nás mnozí skladatelové, kteří pilně studováním našich písní národních se obírajíce hlouběji se též ponořili ve vlastního rytmicko-melodického ducha řeči české a tak připadli na tu ideu, že možno z těchto základních elementův původní český směr v hudbě vyvinouti. V praktický pak život uvedl myšlenku tu velikou přede všemi ostatními Bedřich Smetana, jenž stav se takto zakladatelem a tvůrcem zvláštního čistě českého slohu hudebního a stvořiv původní české velké drama hudební z jedné a původní českou komickou zpěvohru z druhé strany, v souhrnu nejskvělejší to výkvět našeho umění hudebního, patrně světu dokázal, že národ náš schopen jest nejen v mechanické stránce hudebních virtuosů, nýbrž že povolán jest novými živly ducha specificky českého rozšiřovati a obohacovati půdu všeobecné říše hudební. Muž tento vyměřil nové spásné dráhy, po nichž jedině možno skladatelům naším doby nynější i budoucí dojiti cíle všech vlasteneckých snah — určitého totiž slohu českého v hudbě. Smetana, jehožto skladbami získal sobě národ český závažný hlas ve všeobecné hudební literatuře evropské, jest prvním původním ryze českým skladatelem, jenž z vlastního přebohatého nitra svého tvoří, jenž novým směrem kráčí, tím, že v hudbu uvádí nové osvěžující elementy ducha českého.

Směrem tímto novým vyvolal Smetana již mnohé epigony z mladších skladatelů českých, kteří vesměs v něm uznávají mistra svého, jenž neocenitelnými výtvory svými jméno českého národa v hudebním světě evropském slávou nepomíjející přioděl.

Nyní právě jsme svědky oné druhé skvělé doby v českém umění hudebním se rozvinuvší, v jejímž čele skví se jméno Smetanovo slávou nesmrtelnosti ozářené. Podobně jako za zlaté doby panování Karla IV. rozkvétá i nyní umění hudební ve vlasti naší v krásě utěšené, tak že právem mluvíti můžeme o vlastním českém slohu hudebním, z něž vyvinouti se může za příznivých poměrů dalším vzděláváním mladých nadějných talentův samostatná česká škola hudební, která by v budoucnosti leskem i slávou ověncila skráně národa českého na velkém parnasu hudebním. Bohužel jest i tato druhá skvělá doba samostatnějšího vývinu

hudby české podobna oné prvnější i v tom úkazu neblahém, že mladé toto osení stíhati počínají jako tenkrát tak i nyní kruté mrazy rozmíšek a trapných bojův mezi bratry roduými, kteří v slepé závisti ku tvůrci šťastnějšímu nešetří ni nejsvětějších zájmů umění domácího a z osobní nepřízně zakladiti se snaží ve vzteklém rozvášnění každou stopu blahodárné činnosti Smetanovy jako nějaké nebezpečné kacířství v hudební literatuře české.

Mistra tohoto povolali nejpřednější mužové národa našeho sestoupivší se v „družstvo divadelní“ v čelo mladé naší zpěvohry majíce na zřeteli, že jediný náš tento chrám domácího umění veden býti musí i dokonalým zasvěcencem v oboru umění hudebního a pravým umělcem českým a ne jako před tím snad jen obyčejnou výkonnou kapelnickou silou, která pouze mechanickou práci by vykonávala, však ku zdárnému vývoji původního samostatného českého dramatu hudebního by ničím přispěti s to nebyla. Jediný tento náš chrám domácího umění nemůže předc býti po způsobu obyčejných divadel německých závodem jakýmsi výhradně spekulacním, nýbrž ústavem opravdu s uměleckou intencí vedeným, jenž pro vývoj umění domácího jest — jak známo — též jediným a proto hlavním faktorem, z něž jedině přýštiti se může životní šťáva po všech oborech nového tvoření uměleckého. První pak kapelník stojící v čele tohoto pro vývin našeho umění tak veledůležitého ústavu národního musí býti nutně umělcem v národě našem nejdokonalejším, jenž by vůči cizině umění naše domácí důstojně reprezentovati dovedl; Smetana, jenž původní svou tvůrčí silou vyniká nade všecky mistry hudební, jež kdy vlast naše zrodila, zajisté jest místa toho nejhodnějším přede všemi ostatními a proto co zástupcové uměleckých zájmů vlasti naší konáme jen svou povinnost, pak-li že nepozorňujeme nejpřednější muže národa našeho, tyto strážce všeho, co ku oslavě jména českého slouží, aby déle neváhali, nýbrž rázným zakročením pojednou konec učinili nekalým všem těm útokům na čest i skvělé jméno prvního našeho mistra hudebního, jenž dávno již zásluhami svými dobyl sobě prvního čestného místa v hudebním životě českém. Místo prvního kapelníka při našem jediném pro nás takřka „dvorním“ ústavu uměleckém jest pro další vývoj umění domácího nejdůležitějším bodem a takřka ohniskem všeho hudebního života našeho; na onom místě státi musí — nemá-li umělecká důstojnost ústavu býti podkopána — nejpřednější umělec náš Smetana, jinak klesne ústav náš na obyčejný závod peněžní a českému umění hudebnímu vzdálením se Smetany, jenž duší jest celého našeho uměleckého života, zasazena bude ihned v zárodku tak utěšeném rána smrtelná rukou vlastních krajanův, rukou nepatrného hloučku lidí, kteří v hudebním světě našem dávno všeho významu vyžili svou pozbyvše v novější době s četnými nepřátely a závistníky genia Smetanova se spojili a s drzostí neslýchanou odvažují se u veřejnosti blátem pohazovati muže mezi námi nejskvělejšími zásluhami vynikajícího.

Poněvadž na cenu skladeb Smetanových neodvážil se nikdo z protivníků jeho — ač by tu vůle byla silná — drzou rukou sáhnouti, tož vyhlídl si ctihodní ti pánové jinou ne méně skvělou stránku činnosti jeho: totiž kapelnickou a dirigentskou dovednost za terč útržků svých; na to však zapominají, že obecenstvo má ještě smysl pro pravděpodobnost a že jádro zdravého úsudku bohda v něm není ještě porušeno a potříšněno lží a hanobením z jejich strany. Vždyť muž, jenž se zdarem nejskvělejším zastával po celou dobu všech let místo dirigenta ve vděčnější a uznalejší cizině, mistr, jemuž jedinému v Praze Liszt svou „Alžbětu“ k nastudování a dirigování svěřil a jemuž největší dirigent doby naší, Bülov, nejskvělejší dal svědectví o jeho dovednosti dirigentské, muž, jenž u nás v život uvedl samostatné blahé paměti pouze české filharmonické koncerty, ten by pojednou snad neměl býti dovedným dirigentem? Dobře ještě, že tak směšně malichernými doklady si pánové ti pomáhají: že prý ani „Gott erhalte“ nedovedl dirigovat! Ubohý písálek dokladů podobných!

Právě proto, že tak obratně duchaplnými důvody protivníci Smetanovi v „Hudebních listech“ bojovati počali, nezdálo se nám zapotřebí, abychom tyto „do očí bijící“ argumenty obecenstvu svému vykládali. Nikdy jsme s „Hud. listy“ do opravdy ani polemizovati nemohli, poněvadž nikdy nedovedly zůstat na půdě věcné jako list náš, nýbrž vždy jen libovaly si v urážkách osobních a skandálech, jež každému soudnému člověku, aniž by tento musel býti právě jich odběratelem, pouze ironický či na nejvyš útrpný úsměv na rtech vylooditi dovedly.

Proto jsme pány ty i s jich směšně drzími výpady nebrali do opravdy tím spíše, jelikož jsme neviděli příčiny nejmenší, jež by s to byla vyvolati nějaké změny v zdárném řízení zpěvohry naší. Právě nyní jest personál zpěvohry naší po delších útrapách a nehodách zevnějších péčí kapelníka Smetany nejlépe ustálený a pevně v eusemblech secvičený, sbory jsou pod dozorem pilného sbormistra p. Kučery výtečné a orchestr vzorně sestavený. Repertoiru zpěvohry české nemůže nikdo chudobu novinek vyčítati: neboť vedle množství nově nastudovaných oper, jež pilných vyžadovaly příprav při tomto úplně novém personálu, byly provedeny tři novinky francouzské a nyní s úsilím a vytrvalostí vzornou připravují se dvě domácí novinky ve zkouškách každodenních od obou kapelníkův současně. Porovnáme-li repertoír jiných operních ústavů ku př. berlínské dvorní opery, která v celé letošní saisoně honosily se nemůže vyjma nyní připravovanou „Aidu“ žádnou jiuou novinkou, či pohledneme-li na repertoír dvorní opery ruské (Marianské divadlo), kdež provedeny byly pouze dvě domácí novinky (Santisův „Jermak“ a Musorgského „Boris Godunov“), tož vyniká naše česká jenom „takřka“ „dvorní“ opera, jejížto subvence u porovnání s oběma zmíněnými dvorními operami není ničím, daleko prospěšněji se svými pěti novinkami. Možno tu mluvit tedy o jakési nečinnosti?

Pokud jen „Hud. listy“ v málomocném vzteku se sáply na prvního kapelníka našeho, mlčeli jsme klidně; jakmile však hlavnímu spolupracovníku listu toho se otevřely sloupce obou denních listů „Pokroku“ i „Politiky“, seznali jsme, že činí se tu společný útok dle zjevně umluveného plánu na odstranění prvního kapelníka Smetany, jež nám má nahraditi tentýž p. Mayr, jenž byl před Smetanou kapelníkem české opery, však družstvem divadelním proto nebyl dále ponechán, poněvadž již tehda se družstvu zdálo, že by požadavkům doby pokročilé vyhověti nemohl.

A nyní po sedmi letech, kde muž ten mezitím nebyl prakticky při opeře nikde zaměstnán a theoreticky nové opery sotva při svém zaměstnání po kůrech kostelních studoval, kde požadavky obecnstva i kritiky se o mnoho zvýšily, nyní za doby naší a po mistru takovém, jakým jest Smetana, má snad postačiti? Neblahé by měl následky v zápětí nebezpečný věru ten experiment, kdyby se duše celého našeho uměleckého života — náš Smetana rozloučiti měl s ústavem naším uměleckým a na jeho místo nastoupiti měla síla, jež honosí se pouze poněkud dvojsmyslnou pověstí „energického“ kapelníka, ostatně pak úplně neznámou jest veličinou v hudební literatuře české. Proto pozvedáme hlas svůj a obracíme se k družstvu vlasteneckému, v němž zasedají vesměs mužové, již pro věhlas svůj požívají v národě důvěry neobmezené, s žádostí zajisté spravedlivou, aby udržeti vši mocí hledělo mistra pro další zdárný vývoj domácího umění tak důležitého, ba nevyhnutelného.

Pakli-že by se však státi mělo, že by nepřátelé umění domácího nad Smetanou zvítězili, z dosavadního postavení jej vytlačili a tak jej za hranice české vyštvali, tož činíme všechny ty za smutné následky pro domácí umění z toho vzešlé z odpovědnými, kteří v zaslepení svém nepřátelům oněm pomáhali kopati hrob — ne Smetanovi, tenť přijat bude s otevřenou náručí kamkoli v svět šířý jej noha ponese, nýbrž, což daleko jest žalostnější — domácímu umění. Ostatně připomínáme, že spor tento, v němž tak výtečný mistr, jakým jest Smetana a tak zasloužilý o znovu zrození samostatného domácího umění hudebních domahati se musí každoročně znovu svého postavení proti několika utrhačným lidem, že spor tento věčnou bude skvrnou a nevyhladitelnou památkou onoho nevděku, jakým splácí krajané a bratři jedné vlasti nejslavnějším geniům svým za to, že nesmrtelnými pracemi ducha svého snažili se úsilovně jméno národa svého leskem slávou přiodíti!

Z ciziny a Rakouska.

**** Z Vídně.** Sl. Anna Šetřilova, velenadaná pianistka, jižto lze předpovídati krásnou budoucnost, uspořádá dne 24. t. m. první svůj koncert samostatný v sále Bösendorfském, k němuž si ustanovila následující zajímavý program: 1. Kvintet od L. Spohra (c-mol). 2.

Zpěv 3. a) Preludium a fuga od Šeb. Bacha (a-mol), b) Nocturno od Chopina (f-dur), c) Noveleta od Šumana (e-dur), d) Etuda dle Paganiniho od Liszta (es-dur). 4. Zpěv. 5. Adagio a rondo z es-dur koncertu od K. M. Webra, pro dvě piana uspořádal J. Promberger. Přejeme ctěné umělkyni skvělého zdaru.

** Výtečný pianista *Fr. Bendl* koncertoval dne 10. února v Kodani s úspěchem nemálo skvělým. Jeho úžasná technická zručnost, jeho krásný a cituplný přednes, to vše potvrdilo jen, že jest jedním z předních pianistův dnby naší. Koncertu přítomna byla i královna dánská s mnohými vynikajícími členy panující rodiny.

** Paní *Norman - Nerudová*, slovutná houslistka, okouzila veškeré obecenstvo při koncertech svých v Edinburghu v té míře, že veškeré dcery Eviný z lepších rodin města toho s chvatem zimničním se chopily oblíbeného teď v Edinburghu toho nástroje. Inu, ze všech asi Nerudové nebudou!

** V *Pešti* dožil se staříčkový komponist *Fr. Erkel* toho, že oblíbená u Maďarů opera jeho „*Hunyady Laszlo*“ dávala se po dvousté na národním divadle.

** Ve *Vídni* v divadle „na Vídeňce“ počala dnem 4. března vlašská sezona za spoluúčinkování slavné *Ad. Patti*-ové. První operou byla „*Traviata*“.

** *Dr. Hanuš z Büllovů* vrátil se z Londýna, navštívil Mnichov a Berlín a hodlá nyní koncertovati ve Varšavě, jakož i v čelnějších městech na Rusi.

** *Abbé Liszt* vystoupí ještě ve dvou dobročinných koncertech v *Pešti*.

** *Jindř. Věňavský* rozloučil se s Novo-Yorkským obecenstvem koncertem v „Grand Opera House“, načež se odebral do Havany, odkudž přímo do Evropy vrátiti se zamýšlí.

** *Gounod* dokončil opět nové jedno dílo orkestránil a vokální, nazvané „*Moře Galilejské*“.

** *Dr. Strauss*, nedávno zemřelý učenec bohosloví, zůstavil též nedokončený životopis *L. v. Beethovena*.

** Jistý bibliothekář Florentinský, *Chrysost. Ferrucci*, odkryl prý jakous listinu, z níž najevo jde, že *Rossini* nenarodil se v Pesaru, nýbrž v městě Lugo. Tedy ne „*labuť Pesarská*“?

** Jeden z nejplodnějších komponistův taneční hudby jest zajisté známý *Jos. Gungl*. Vydal u firmy *Bote a Bock* v Berlíně opět taneční kus, opus 300!

** *Verdiho „Aida“*, povstavší na výsluní přízně egyptského místokrále v bájiplné zemi faraonův, bude koncem března b. r. s nesmírným nákladem a nádherou neobyčejnou provozována na dvorním operním divadle v Berlíně.

** *Šumanova „Genovefa“* provozována byla s dobrým úspěchem v královském divadle ve Wiesbadenu.

** Hudební literatura může se honositi 25 skladbami s titulem „*Ifigenie v Aulidě*“, 1 francouzskou, 2 německými a 22 vlašskými, z nichž 21 jest kompozováno k librettu *Apostola Zenona*.

** K nesmírnému úspěchu *Lecocquovy* operetty „*Dceruška pí. Angotové*“ dodáváme, že se prodalo dosud v Paříži přes 15.000 exemplářů partitury.

** *Andrea Parera*, španělský skladatel a slovutný flétista, zemřel v Madridu.

** Dvorní kapelník v *Sondershausenu*, p. *Erdmanskörfer*, nepřijal nabízené mu místo kapelníka při městském divadle v Hamburku.

** Hudební jednota v *Brně* hodlá v postním jednom koncertu přednésti německé rekviem mistra *J. Brahmsa*.

** V *Lublani* v tomto témdni provozuje se „*Tannhäuser*“ *R. Wagnera*.

** *Vídeňský akademický-pěvecký* spolek dával dne 8. t. m. velký koncert ve prospěch fondu *Wagnerova Bayreutského divadla*.

** Ve *Vídni* má z komické opery vyloučen býti balet, ku kterémuž cíly baletkám doručena již výpověď. I v dvorní opeře zamýšlí řiditelstvo baletu dáti výhost, poněvadž v nynější době „*krachů*“ více netáhne; při posledním představení baletním, při „*Satanelle*“, bylo prý na jevišti více lidí než v parteru. Zašla tedy už pánům Vídeňákům chuť!

** Ve *Vídni* postaven má býti arcimistru *Beethovovi* důstojný pomník. Komité rozhodlo se pro náčrtek *Zumbusche* s tou výminkou, dovolí-li několik změn na svém vzorku, jež mu soudcové hodlají navrhnouti.

** *F. Hiller* právě vydal v Lipsku u *F. E. C. Leuckarta* partituru svého „*Zpěvu vítězného Israele*“ pro sbor, solo sopranové a orchestr.

** V *Záhřebě*, 10. března. (Přv. dop.). Vím, že mne budete viniti z lenosti i netečnosti, ale toho jsou nejvíce vinny naše okolnosti. Žijeme v prosaickém proudu a zřídka kde se najde žilka poetického prudšího života. V hudebním světě ticho, velké ticho, z kterého nás nejsou v stavu vyburcovati ani „*nové*“ opery v národním divadle. Tyto dny dával se „*Černý domino*“, jež ředitel naši opery p. Zajc dost šťastně přepracoval k vůli oněm členům, kteří se nevyznají v chorvátštině. Co měli mluvit, musili vyzpívat. Dnes se dává zase „*Mislav*“. Zajc má skutečně veliké neštěstí se svými librety. Řekl jsem to i jemu a mohu to říci i veřejně, že by byl více, proslul v našem hudebním světě, kdyby byl našel člověka, který by mu byl napsal něco kloudnějšího i záživnějšího. Škoda toho namáhání, kde není pravého základu, jakýž by se hodil zvláště pro naše obecenstvo. Chorvatsko je bohato na vlastenecké i bohatýrské činy: každá epická píseň mohla by sloužiti co látka k libretům operním, které by hýbaly srdcem a duší a intendatura mohla by býti též spokojena. Ale kde máme před očima hlad i nouzi, mor a vraždu, tu bych rád poznal toho skladatele, který by byl při nejlepší vůli v stavu rozehráti posluchače. — Obecenstvo naše pokročilo dost a dost, přilnulo s chutí k národní věci, ale schází nám dosaváde lidí, kteří by uměli a chtěli probuzovat v něm ony vyšší city, které nás povznášejí k říši nejčistších ideálů.

* Z *Vídně*. (Přv. dopis.) Zdejší „*Sing-Akademie*“ uspořádala na popeleční střed koncert důmyslně převahou z církevních skladeb sestavený, pak ze skladeb obsahu vážného. Dva žalmy „*Busslied*“ a „*Jerusalem*“ na themata *Šeb. Bacha* pro smíšený, dílem čtyř-, dílem i osmihlasý sbor s polyfonním průvodem klavírním tvořily začátek, Básníkem hudebním obou jest Mnichovský *Peter Cornelius*. V „*Bussliedu*“ zpracoval autor jednu z nejkrásnějších *Bachových*

„Saraband“, v „Jerusalemě“ též jedno téma od Bacha, jehožto původ pisatel těchto řádků neví blíže poznamenati. Obě díla, bych se krátce vyjádřil, mluví co nejdůrazněji pro Bacha a Cornelia, a staví oba tvůrce co pravé veličiny ducha všem časům. Sbormistr Weinwurm jich volbou a provedením nemálo se nám zavděčil. Z následujících čtyř sborů jednoho v Mnichově žijícího skladatele jest první nazvaný „Früh Morgens“ nejlepší, ostatní tři jsou více hříčkami zvukovými než obrazy citovými. Ač sbory a průvod klavíru byly výtečnými, nebylo přece lze mrtvým vdechnouti jiskru života. Roberta Šumanna „Romanze vom Gänsebuben“ a „Píseň lovecká“, miláckové to zdejšího obecenstva, roznítily toto i tentokrát k bouřlivému potlesku. — Mendelssohnovo „Lauda Sion“ patří co se myšlenkové síly a propracování týče bez odporu k slabším plodům mistrovým, a stává se ještě mdlejší, pak-li na místě původního orkesru užije se čtyřručního průvodu klavírního. Přídatky ku koncertu byly rovněž závažného obsahu. Vznešený osmý žalm Benedetta Marcella pro altové solo s průvodem varhan, které ale tentokrát bohužel nahraditi musel klavír, přednesla sl. Filomena Tomsova s nepřilíš velkou vřelostí a hlasem s naturalismem silně zápasícím, ač jinak správně. Kéžby budoucně více pamaovala na vznešeného žalmistu Marcella a především na tříhlasý 50. žalm: „O Di me pietà!“ Jest to skladba pravé rafaelské krásy, a starší čtenáři Vašeho listu budou se zajisté pamatovati na ní z časů pro hudební poměry Pražské velezasloužilého K. F. Píče, a velkého hudebního učenice a mecenáše magistrátního rady J. Schütze. U nás jest Marcello posud sedmerou pečeti opatřenou knihou. Kéž by v tomto směru, a ve směru kultu staroitalských mistrů vůbec se hledělo kořistiti z nahromaděných bohatých pokladů Vašeho mezi námi po dvě leta žijícího a účinkujícího učenice a slovního badatele dra. A. W. Ambrose. — Po tomto, myslím, ne právě zbytečném exkursu k věci se vracíme, zmíniti se musím, že prof. Epstein ve spolku s koncertním mistrem a u nás virtuosem na housle „ex asse“, s prof. Hellmesbergrem přednesl tři účinné skladby pro piano a housle „Andante“, „Allegretto“ a „Scherzando“ z pera mladistvého velenadaného skladatele Hermanna Graedenera. (Dokončení.)

Kronika zpěvákých spolků a hudebních jednot.

**** Zpěváký spolek „Boleslav“ v Mladé Boleslavi** uspořádá za spoluúčinkování ženské pěvecké jednoty „Mlady“, dne 15. t. m. v městském divadle druhou svou produkci, k nížto ustanoven jest následující program. I. oddělení 1. Přilítlo jaro, smíšený sbor K. Bendla. 2. Zlatá Praha, mužský sbor J. R. Rozkošného. 3. Solový čtvero zpěv ženský F. Šuberta. 4. Lumír, mužský sbor E. Vašáka. 5. Píseň o vlasti, smíšený sbor J. L. Zvonaře. II. oddělení. Křižáci na moři, mužský sbor F. Bazina. 2. Klučina, mazurka pro smíšený sbor F. Štrebl. 3. Solový čtvero zpěv mužský (slovinský) slož. Dr. Prešer. 4. Večerní, mužský sbor Ferd. Hellera. 5. Návrat plavců, smíšený sbor F. Bazina.

**** Smíšený zpěváký spolek Beseda v Praze** uspořádá dne 14. t. m. o půl 8. hodině večerní koncertní zábavu na ostrově Zofinském. Program jest následující: I. oddělení 1. „Hvězda naděje“ smíšený sbor od Pauknera. 2. „Koncertní parafrase na motivy z Rigoleta od Liszta, na pianě přednese sl. Anna Kosáková (člen spolku). 3. Arie pro soprán z opery „Čarostřelec“ od Webra, zpívá sl. Emilie Danešova. 4. „Jaro“ dvojzpěv od Frant. Pivody, přednesou veškeré dámy spolku. 5. Mužský čtvero zpěv. 5. „Háj“, smíšený sbor od Richtera. II. oddělení. 1. „Jaro v srdci“, sbor od Bučovského. 2. Koncert pro housle od Vieuxtempsa, přednese p. Fr.

Novák. 3. a) „Sen“, b) „U večer“ písně pro bas od Pauknera, přednese pan Švippl (člen spolku). 4. „Zpěv putujících do Mekky“, smíšený sbor od Glucka. 5. Mužský čtvero zpěv. 6. a) „Na cestách“, b) „Nuže kam“, ze „Spanilé mlynářky“ od Šuberta upraveno pro smíšený sbor. —

Zprávy z Prahy a z venkova.

* Kdo četl v poslední době opětované tendenční útoky divadelních referentů v „Politice“ a „Pokroku“ na našeho mistra Smetanu, tázati se musí mimoděk, zdali jsme již tak daleko dospěli, že muž tak zasloužilý, k jehožto plodné činnosti umělecké pohlíží veškerý náš národ s úctou nejvyšší, jenž hudebnímu našemu umění razil teprve dráhu vlastní, samostatnou, urážen a hanoben býti smí způsobem tak nehodným. Museli bychom upadnouti co národ u veškerého ostatního vzdělaného světa v opovržení, kdybychom připouštěli, aby muž, jež by jinde na rukou nosili, za všechno své snažení poctivé neustálým byl předmětem osobních intrik a jizlivých útoků! Pevně doufáme že při správcech obou zmíněných listů jest tolik střízlivosti a moudré rozvahy, že jednání tak nemůžnému učiní přítrž a národní naší čest před ostatním světem v ohledu tomto uhájí! Tvůrce „Prodané nevěsty“, „Libuše“, mistrovské práce „Dvě vdovy“, která neučiní pouze na našem jevišti sensaci, lež zajisté udělá skvělou kariéru celým světem hudebním, zasluhuje snad již trochu šetrnosti!

* *Koncerty p. Breitnera a sl. Krebsovy.* První z uměleckých těchto sil klestiti sobě dráhu u nás musela ve veřejném životě s úsilím neunavným, než se jí podařilo vyniknouti na povrch tak, aby i širší kruhy obecenstva ve své koncerty přilákala. Ludvík Breitner jest zajisté zjevem mezi klaviristy na mládí své neobyčejným i konstatujeme s potěšením, že se mu konečně v druhém koncertě, jež v městě našem v těchto dnech uspořádal, podařilo živých sympatií i v širším obecenstvu vzbuditi, z čehož souditi možno, že oblíbenost osobnosti jeho umělecké pro příští doby jest zdárně již zabezpečena. V prvním koncertě dne 3. března ovšem byly širé prostory sálu Žofinského poněkud prázdný; za to byla pochvala skrovného hloučku posluchačstva tím hlučnější a častější. Mocně působilo již první číslo programu: Šumanův a-moll koncert s průvodem druhého klavíru, jež převzal a s jemným vkusem provedl p. Jiránek. Mimo to hrál p. B. Bachovo praeludium z anglické suity, Mendelssohnovy „variations sérieuses“, jež zvláště krásným tonem přednesl a co novinku Raffovu suitu; konečně pak rozehrál obecenstvo třemi drobnými skladbami Chopinovými. Spoluúčinkující slečna Glaserova přednášela nehotovým ještě hlasem svým známou „kavatinu“ (!) „z Lazebníka“ a písně od Rubinsteina a Šumana. Daleko skvělejšího zevnějšího úspěchu došel Breitner druhým koncertem svým dne 10. března uspořádaným. Tu slyšeli jsme dvě d-moll tria od Rubinsteina a Mendelssohna za spoluúčinkování výtečného houslisty p. Sitta a cellisty p. Wilferta a celou řadu menších piec pro piano, jež v pestrém poněkud pořádku koncertista vesměs dokonale sebral. Koncert tento nabyl ještě skvě-

lějšího lesku spoluúčinkováním všeobecně oblíbené naší koncertní pěvkyně pí. M. Procházkové, jež uchvátila obecnost krásnými písněmi od Šumana i Brahmsa, zvláště pak vše takřka elektrisovala mistrným přednesem několika národních písní českých. Mnohem větší popularitě se i v nejvyšších kruzích hudbymilovných těší druhá zde současně s p. Breitnerem koncertující síla slč. Krebsova, jež hojných si tu dobyla již před lety před tváří obecnosti pražského vavřínů. V prvním koncertě (4. března) spoluúčinkováním slavného cellisty Grützmachera a v druhém zvláště spoluúčinkováním neméně slavného houslisty Lauterbacha docílila v programu větší rozmanitosti. Zbytečno by zajisté bylo rozepisovati se skvělou chvalou o umělkyni, jejíž hra zasloužila sobě dávno epitheta „klasickosti“, podotýkáme jen, že celistvá přednáška její nabyla mnohem větší vroucnosti u porovnání s výkony předešlých let. V prvním koncertě účinkovala slč. Ratzenbeckova příjemným sice avšak dosud neuplně vycvičeným hlasem a zpívala na postrach všech dobrých lidí mezi jiným také valčík od Arditioho! V druhém pak koncertě spoluúčinkovala koncertní pěvkyně drážďanská M. Dornova, která pro příliš hustý závoj trémy nedovedla nijak proniknouti něžným hlasem svým. Oba koncerty byly v pravém smyslu slova přeplněny. x

* Skladatel Zd. Fibich zavítal z Vilny do Prahy, aby přítomen býti mohl zkouškám ku své zpěvohře „Bukovín.“ Přivezl s sebou nové kvarteto šmytcové, které bezpochyby uslyšíme při nejbližší hudební zábavě v „Uměl. Besedě“ která se bude příštího téhodne odbývati.

* V IV. koncertu konservatoře, jenž se odbývá v neděli dne 15. t. m. na Žofíně, vystoupí dvorní kap. mistr p. Bargheer co houslista a sice v Spohrově koncertu (d-moll čís. 9.) a v Raffově suitě op. 42. Mimo to provedeny budou: Mozartova ouvertura ke „Kouzelné flétně“, Šubrtova ouvertura k „Alfonso a Estrella“ a nová serenáda s čtveronásobným kanonem (nikoli: ve čtyřech kanonech!) od S. Jadassohna,

* Druhá zábava „Hlaholu“ dne 9. bř. přilákala na Zofín přecetné obecnost, a bavila je, na rozdíl od jiných podobných zábav, které mívají na programu skladby ceny velmi pochybné, skladbami veskrze ryzími z většiny rozmarnými, jež Hlahol výtečným vedením svého sbormistra p. Bendla s obvyklou precizností přednesl.

V čele stál známý Bradského sbor na slova L. Čelakovského: „Kalendár a né farár“. Pak následovaly sbory „Hlaholem“ poprvé přednesené a sice pěkně propracovaný sbor „Brouk a růže“ od Veita, pak „Čvrček a mravenec“ dle bájky La Fontainovy K. Gounodem hudebně velmi šťastně illustrovaný. „Můj růženec“ a „Růženko má dřímej“ od J. Kuchaře staly se hudbou našeho výtečného lyrika K. Bendla krásnými citovými obrázky poetickým duchem dýsicími a vzbudily v obecnosti pravou bouři nadšeného potlesku. Sbory tyto jakož i závěrečný rozmarný pikantním rytmem na slova V. Hálka, od J. Lva oblíbeného našeho barytonisty, složený a „Česká muzika“ nadepsaný sbor, přednesl „Hlahol“ taktéž ponejprv.

Mezi jednotlivými sbory bavili obecnost pánové J. Mošna, a F. Koubek komickým duetem „Starí mládenci“ od Pauknera, a když obecnost za opakování

žádalo, dávali co „divadelní reformátoři“ v duetu našim energickým reformátorům divadelním velmi praktické a potřebné pokyny, „jak by krásně šel aparat,“ dále jiným velmi pěkně a účinně pracovaným komickým duetem od Kipra „Rekrut a fotograf“.

Po vyčerpání programu vzali si mnozí slova posledního sboru J. Lva k srdci a provedli je prakticky v menším sále Žofína, při zvucích hudebního sboru pluku Degenfeldova. r.

* P. Čeněk Miko, jehožto sklad pian a harmonií požívá ode dávna pověsti nejlepší, vyznamenán jest udělením titulu c. k. dvorního dodavatele.

* Členové orchestru kr. zemského divadla českého podali družstvu divadelnímu následující osvědčení: Slavnému družstvu českého zemského divadla: Používáme vhodné doby, kdy právě družná činohra česká domáhá se u slavného družstva konečného upravení svého, abychom my členové orchestru operního vyslovili vřelý svůj dík za poměry nynější, již ustalené a krásnými výsídky korunované. Ode dne, kdy slavné družstvo slovem svým zapevnilo nám vůdce tak výtečného, ano nedostižitelného, jakým je mistr Smetana, nastala nám, dříve již uměním jeho mocně povznášeným, doba oné klidné, jasné snahy, z níž jedině vykvést může výkon čistě umělecký. Jsme nadšeni jeho řízením, veškerá touha naše lne k tomu, abychom každé, sebe skromnější intenci svého mistra vyhověli plnou silou svou. V osobě mistra Smetany vidíme sebe všichni spojeny v jediné tělo přátelské, v duchu jeho vidíme zrcadlo všech duševních snah svých a vůdčí hvězdu všemu svému počínání. Nechť setrva tak léta a léta na oslavu české vlasti! Sláva mistru Smetanovi! Sláva našemu slavnému družstvu! V Praze dne 7. března 1874. (Následují podpisy.)

Podobnou adresu chystá i sbor operní k družstvu divadelnímu,

* Z Hořic. (Přev. dop.) Mohlo by se mysliti, že v Hořicích umění hudební ladem leží, tak sporé zprávy o ruchu hudebním v městě našem listy hudební přinášejí. A předce i Hořice nejsou mezi posledními: mnohou dobrou silou hudební mohou se honositi, mnohá akademie se nad očekávání vydařila. — Dne 4. března t. r. uspořádal p. J. Malát, učitel zdejší, v místnostech besedních hudební zábavu, na jejíž programu stála jmena Auber, Mendelssohn, Beriot, C. M. v. Weber, Dreyšok, Šubert, Mozart, Vieuxtemps, Chopin, Bendl, Rossini. Program zahájen ouverturou z opery „Němá z Portici“ od Auber, a ukončen ouverturou z opery „Lazebník sevillský“ od Rossiniho, kteréžto ouvertury hral se svou mladistvou žakyní, sl. Em. Müllerovou, p. J. Malát na pianě; mladé pianistce, která nevšední vlohy jeví, dostalo se zasloužené pochvaly v té míře, že zahráli po programu ještě směs z Offenbachovy „Krásné Heleny“. Výbor líbezně plynoucích melodií z opery této každého mile pobavil. — 2. a 11. číslo byly skladby Mendelssohnovy „Kéž svoji bych lásku“ a „Pozdrav“, kteréžto zpěvy p. Malát pro tři ženské hlasy s průvodem piana upravil, a pí. Malátová a slečny Křížova a Levitova s vřelým citem zapěly. Něžné tyto skladby líbily se velice a „Pozdrav“ musel býti opakován. — Slečna Levitova, žakyně p. Maláta,

zaspívala ariettu čtveračivé Aničky z „Čarostřelce“ taktéž čtveračivě; ačkoliv poprvé u veřejnost vystoupila, tož naklonila si shromažděné posluchačstvo v té míře, že po hojném potlesku zaspívala ještě Šubertovou píseň „Nepoklid“. Litovati jest, že slečna v krátké době město naše opustí, an tím zajisté dobrou pěvkyni ztratíme. — Slečna Křížova zapěla svým tklivým hlasem altovým krásnou píseň Šubertovu „Zvědavý“ tak zdařile, že zaslouženým potleskem pobídnuta ještě téhož skladatele „Dobré jitro“ přidala. — Paní Malátová se svým manželem zapěli roztomilé duetto „hraběte a Zuzanky“ z Mozartovy opery „Svatba Figarova“ a Bendlův rozkošný, k srdci mluvící dvojzpěv „S nebe se snáší andělé“; oba dvojzpěvy předneseny tak výborně, že první opakován býti musel. — Pan J. Procházka, ředitel kůru, zahrál nám na housle Beriotovy „Variace“ a Vieuxtempsova „Slavíka“. Bouřlivý potlesk byl mu odměnou, kterou si vším právem zasloužil; neb umí z houslí krásný ton vyluzovati, což zvláště o přednesu kantilen platí. — P. Jan Malát zahrál na pianě Dreyšockovu „Linquiétude“ a Chopinovu mazurku Op. 24. čís. 4. a dělil se s ostatními účinkujícími o slávu tohoto večera. Zdařilá produkce rozjařila posluchačstvo i účinkující, v každém obličeji bylo lze čísti uspokojení a panu pořadateli dostalo se mnohého lichotivého uznání. Rozjařenost však dostihla nejvyšší míry, když pí. Malátová se sl. Levitovou po programu zaspívaly duetto hašteřivé z Auberovy opery „Zedník a zámečník“; rozumí se, že dvojzpěv tento opakován býti musel. — Z programu lze viděti výtečnou snahu p. pořadatele, jen dobré provozovati skladby, aby i v tom ohledu obecenstvo poznenáhla vzděláváno a k pojmutí větších a klasických skladeb připravováno bylo. — Čistý výnos této produkce, 44 zl. 42 kr., věnován jest na zakoupení učebných pomůcek pro zdejší školy. —

* Všeobecné veselí působily v obecenstvu mnohé znamenité výroky nynějšího hudebního referenta „Pokroku“. Některé z nich zaznamenáváme k vůli kuriozitě. Zvláštní klasičností vyznamenávají se kritické úsudky o výtečné Skuherského fantasií dle Máchova „Máje“. Pan —b. totiž praví: „Skuherský umístil skoro v příliš úzký rámec „fantasie“ bohatou náladu svoji.“ Jak zajisté to zřetelná, téměř antická platičnost výrazu! Člověk, jenž nadán jest jen poněkud živější fantasií, vidí dle toho výroku ak p. Sk. vyndává z vnitřka svého svoji bohatou náladu a mačká ji do příliš úzkého rámce své partitury. Dále libuje si p. —b., že skladatel nezapomněl na „některou“ z hlavnějších částí epických — chtěl snad říci lyrických; nebo epické momenty nedovede prozatím v našich nedokonalých časech žádná čistě instrumentální hudba vyjádřiti. — Zvláštní světlo vrhají další ty delické výroky na hudební vědomosti téhož pána: „Objem básně byl by vystačil na širší, ba impozantnější podklad myšlenek Skuherského a sice ve formě úplné trojdílné práce symfonické.“ Ani to neví p. referent, že úplná práce symfonická jest vždy čtyřdílnou (první věta, scherzo, střední věta, finale)? „Instrumentace je mu „využitkováním barev jejich až do těch efektů třemi tympany přímo úžasna.“ Nezní to zrovna tak jako ono známé „až do těch statků a hrdel“.

Ještě nikdo však to na světě nepřivedl tak daleko mezi hudebníky, aby mu napadnouti mohlo, že se úžasná krása instrumentace musí hledati v tympanech (snad o jich obratném vedení hlasů — jak už ta obvyklá fráze zní?) Že někdo „zapěti může píseň „vřelou zajímavostí“, to jsme dosud též nevěděli. Nejlepší však rozumy své dal nám p. ref. v nedělním „Pokroku“ k lepšímu. On v horování svém mluví následovně o „Svatojanských proudech“: „Jako novým kouzlem své pů-

vaby působila tato ze zdroje slovanské povahy se prýstící, tože zádušné a vášnivé city se stejnou bezprostředností vyznačující báseň se zpěvy skladatelovými. Nejbytelnějším živlem produktivním uměny překypuje hluboce zakořeněná lyrická mysl poety Rozkošného totiž bohatou invencí myšlenek čistě melodických.“ Konečně koruna vši té moudrosti jest posazena v poslední větě: „S novou zálibou poslouchali jsme práci tuto plnou samostatnosti (což Gounod?) a obdivovali fakturu veskrze ušlechtilou bez všeliké thematické spekulace“, t. j. jako řeč bez všelikého logického spojení, neboť „thematická spekulace“ jest hudbě totéž co řeči logické spojování myšlenek. Thema a myšlenka přede jsou pojmy identické! Tedy obdivoval p. —b. v „Svatojanských proudech“ ušlechtilou fakturu bez všelikého logického spojení themat či ušlechtilou fakturu bez všeliké faktury — neboť což je faktura jiného než opět jenom logické spojení themat, či-li „thematická spekulace?“ Skladatel bude mu za takovou poklonu málo povděčen. S výroky podobnými setkávali jsme se často v minulém ročníku „Hud. Listů“, snad odtud nezaběhl do redakce „Pokroku“ některý z učenců listů těch? Žalostným jest to zajisté úkazem pro nynější naše poměry hudební, že člověk, jenž osvojí si pět či šest frází z hantýrky referentské a naučí se je poněkud neobratně obracet, rozhodovati smí co soudce o skladbách nejpřednějších skladatelů našich! Že se tím uvádí těžký úřad referenta hudebního v posměch — toť zjevno.

Česká zpěvohra. 7. břez.: „Lukrecie Borgia“ — 9. března „Faust“ (Gounod) — 11. března „Drahomíra“. —

Hlavní pozornost obecenstva našeho poutají nyní pohostinské hry slč. Boschettiovy člena dvorní opery Vídeňské. Vystoupila poprvé ve „Faustu“ co „Marketka“ s výsledkem zajisté skvělým a pro umělkyni zajisté velmi lichotivým, povážíme-li, že pražské obecenstvo slyšelo pěvkyně nejznamenitějších jmen v téže úloze (Vitali, Bubeníčkova). Hlas její sice není timbru nejjemnějšího — právě proto i nesnadno ovládala jemné „mezza voce“, jímž možno docíliti v pravém místě účinků nejznamenitějších; však za to schopen jest rozvinutí nejmohutnějšího a snese nejvášnivější akcenty. Scéna před obrazem matky Boží v předsíni chrámové byla též nejskvělejším ohniskem celého jejího výkonu, jak ve stránce zpěvné tak i herecké. Co zvláště působí kouzlem neodolatelným, jest ladná souměrná vyrovnanost všech registrů hlasových, bezúhonná vokalisace a deklamace tak průhledná, že nebylo slůvka, jež bychom bývali zřetelně nebyli slyšeli vysloviti. Hra její jest promyšlena, zvláště ve scénách vášně rozpoutané pravdiva a proto úchvatna; jemnější detaily neskonale poetické postavy Marketčiny se jí úplně nezdařily. Celkem však možno říci, že Markétka její stojí na vysokém stupni dokonalosti. Hledíme s napnutím dalším výkonům ctěného hosta našeho vstříc. Ostatní obsazení jest známo. Zvláště vynikal páně Lvův „Valentin.“ Večer ten byl památným bouřlivou demonstrací, jakou přijalo obecenstvo naše za nadšeného všeobecného potlesku a slávy volání prvního kapelníka opery naši p. Smetanu, jakmile vstoupil do orchestru ku kapelnickému pultu, jenž byl ověnčen třemi skvostnými věnci. Jest to zajisté důkazem neobmezené přízně té, jakou chová vděčné obecenstvo naše k prvnímu našemu umělci hudebnímu a znamením, dle něhož nechť se řídí ti, kteří beze všeho ohledu na závažný hlas obecenstva kují stále pikle své proti muži, jehož skvělé zásluhy

o domácí umění naše nedovedou upříti ani nepřítelové všech nejsvětějších snah národa našeho!

Šeborova „Drahomíra“ nepřilákala posledně mnoho obecnstva. Obsazení je známé; celkem budiž podotknuto, že co do zdařilosti představení to za dřívějšími pozadu nezůstalo. XX.

Kritický oznamovatel.

I. *Sbírka čtvero zpěvů pro smíšené hlasy*, pořádá K. Bendl. Tisk a náklad Em. Starý a spol. v Praze. Seš. 23, 25 a 26. První z těchto naznačených sešitů obsahuje píseň širší formy „Šalby“ a dvě menší drobotiny „Krádež“ a „Hymna večerní“. Sbor „Šalby“ od J. A. Starého vyznamenává se plynou melodií, šťastným vedením všech hlasů (zejména basu) a zajímavým živlem, jak rytmickým tak i harmonickým. Snaha po zdárné deklamaci jest všude patrna; jediné, co bychom tu vytýkali mohli, jest to, že skladatel nedbal všude přísně na to, aby fráze melodická se vždy určité kryla frází slovní; tak končí na str. 4. (partitury) řád. 2. již frází melodickou vzdor tomu, že myšlenka poetická teprv v následujících taktech nového odstavce („zbožně“) svého ukončení dojde. Ona fráze: „mladá děvče zpívá jasným hláskem Ave Maria“ předc tvoří jeden celek a co takový musí být též v hudebním rouše podána! Ostatně jest celý ten text, jež spáchal jakýsi Honsa, kalibru poněkud mlhovitě setřeného, skoro tragikomického; tak že nesnadno tu zajisté bylo skladateli pravý obraz celkový vykouzlit. Tím více tedy padá na váhu, že skladatel bystrým zrakem vypátral momenty nejvděčnější a zvláště ve střední větě zdařilou tu zajisté provedl malbu situační imitací chorálovou. — Blodkova píseň „Krádež“ upravena K. Podskalským baví nejen živým rytmem, nýbrž i tonem hudebního živlu slovanského. — Krásnou věru perlou ceny nemalé jest kratinká a skromná píseň: „Hymna večerní“ od Jindř. Pecha, která jest po venkovských spolcích již známa co mužský sborek a velmi oblíbená co zastaveníčko, jež tím čarovnějším věru dojmem působí, pak-liže uspořádáno bylo v poetické gondole na klidných vlnkách za jasné noci. Píseň tuto ve sboru mužském slyšel jsem též jednou ve venkovském kostele co vložku po pozdvihování! Tímto upravením zajisté získala; vždyť známo, že ve sboru smíšeném harmonické tvary nabudou vždy většího lesku a skvělejší barvitosti. Podobně získala též V. J. Veitova známá píseň „Brouk a růže“ v čís. 25. v Bendlově upravení pro smíšené hlasy na lesku harmonickém, však utrpěla jednak transposicí v jinou toninu, (z *hes* do *f*) jednak punktací základního charakteristického motivu „Kdy's brouk se starý vznášel“. Zvláštní charakteristika oné melodické fráze jest tím nešťastným přeložením posledních tónů *d*, *c*, *a* do horní oktavy (kdežto předcházející tony zůstaly ve formě původní) poněkud setřena. Všem se mohlo předejít vhodnější transposicí do *as*, kdeby pak mohl v sopránech i tenorech původní tvar základní té fráze bez dotknutí zůstat (dosahoval by

pak v hloubce pouze ku *c*) a v průběhu celé písně dosahoval by sopran na nejvyšší k *j*. Pak-li že by této transposici navrhované vytýkal někdo přeplněnost znamének v druhé části „I děla k němu růže“, nechť se tedy sáhne aspoň k *j* tonině k vůli pohodlí: neboť i v té se původní forma základního motivu dá zachovati; však k čemu ta hluboká transposice až na *f* se změnami a obětmi, s nimiž by V. J. Veit zajisté nikdy nesouhlasil! Český překlad textu nemůžeme chváliti, jest příliš volným a sice tak, že mnohdy nepodává ani z daleka smysl té které věty; z druhé strany jest při vši své volnosti předc poněkud šroubovaný a celkem nedosahuje své drastické komiky a pikanterie německého originálu. — Další dvě Bendlem upravené písně („Na Moravu“ od dr. Javůrka a znárodnělá „Kalina“ od Vašáka) jsou zajisté vítány koncertními piecami pro sbory smíšené, jimiž možno docíliti velkého úspěchu. Sešit 26. obsahuje opět dvě pozoruhodné transkripce práce Bendlovy (Píseň při draní“ a „Stáza čarodějnice“, obě dle V. E. Horáka), jež pro ladný a prostě národní ton svůj najdou zajisté právem vřelého přijetí v zpěvumilovném obecnstvu, zejména ovšem v oněch jednotkách, jež za chvalný sobě obraly úkol pěstování českých sborů smíšených. x

Listárna redakce.

Panu H. W. ve Valči. Nejdůkladnější školu pro harmonium vydal Zellner nákladem Spiny ve Vídni. Od téhož vyšla později „Malá škola pro harmonium“ v témže skladu.

Co účinne skladby dílem salonní, dílem koncertní, doporučujeme Vám tyto:

- Förster Jos. „Duo“ od Mendelssohna.
 „ „ Se anka.
 „ „ Romance z Troubadoura.
 „ „ Miserere dto.
 „ „ Reminiscences de l'opera „Faust“.
 „ „ Fantasie na české národní písně.
 „ „ Gavotta do D-moll od J. Šeb. Bacha.
 „ „ Rondo od Filipa Em. Bacha.
 „ „ Allegretto od J. Christ. Bacha.
 Micko — Huit melodies per Ch. Gounod.
 Stepf — Melodien-Sammlung.
 — Caecilia-Sammlung geistl. Gesänge.
 Zellner — Uebertragungen deutscher Lieder.
 — Die Kunst des Harmonium-Spieles.
 Lebeau — Souvenir de l'„Africaine“ de Meyerbeer.

Panu dopisovateli v Hořicích. Srdečné díky. Račtež jen častěji dopisovati.

P. J. Ž. v Táb. Nápěv nám sdělený příliš drží se rytmické kostry mazurkové, jenž se k básni zvolené nehodí. Rytmus, rovněž jako melodie i harmonie nemůže býti a priori již určen, nýbrž musí se zroditi taktéž z básnické myšlenky samé. Představa „vlnek“ přec vede k rytmickému motivu zcela jinému, než k tanečnímu mazurkovému!

Na

„HUMORISTICKÉ LISTY“

předplácí se v knihtiskárně Jos. R. Vilímka v Praze na Spálené ulici, nové čís. 4. (proti „Myslíkům“) čtvrtletně poštou 1 zl. 45 kr. a bez poštovní zásluky 1 zl. 25 kr. Všeho druhu **inserty** do „Hum. Listův“ přijímají se též tam vždy nejdéle v pátek dopoledne a upraví se dle přání. Ceny jich jsou levné, rozšíření je velké a každé číslo vždy osm dní v rukou obecnstva po všech vlastech českoslovanských.